

**SAMBOER
RETT**

JUSHJELPA
I MIDT-NORGE

**GRATIS JURIDISK
RÅDGIVNING.**

www.jushjelpa.no

Samboere.

Det finnes ingen legaldefinisjon på hva "samboere" er. Det finnes likevel en del punkter å merke seg.

- Det er ikke tilstrekkelig at man bare bor sammen, man må også leve sammen, eksempelvis kjæresten som bor sammen.
- Dette innebærer at man også har et økonomisk felleskap. Her er det ikke tilstrekkelig at man kun deler bo-utgiftene, man må også dele de øvrige "daglige utgiftene".
- Forholdet må vare en viss tid, eller i alle fall ta sikte på å skulle gjøre det. Selv om man blir samboere, vil man av myndighetene fremdeles bli behandlet som to enkeltpersoner.
- Vi har ingen lovgivning som regulerer samboerskap, slik som ekteskapsloven regulerer ekteskap. Men vi har husstandfellesskapsloven av 4.juli 1991.

Husstandfellesskapsloven regulerer tilfeller hvor et husstandfellesskap opphører ved at en av personene i det dør, eller på annen måte opphører. Det er flere vilkår som må være oppfylt for at denne loven kan legges til grunn:

- 1) Det må være to eller flere ugifte personer over 18 år som har bodd sammen i en husstand.
- 2) Partene må ha bodd sammen i minst to år, eller de har, har hatt eller venter barn sammen.

Det er nye regler angående samboere på trappene, og en ny bestemmelse er allerede trådt i kraft. En endring innebærer at mor og far til barn født inn i samboerskap nå som hovedregel får delt foreldreansvar. Man kan imidlertid avtale noe annet. Denne bestemmelse blir nå å finne i Barnelovens

§ 4. Tidligere fikk mor til barnet foreldreansvaret alene med mindre noe annet ble avtalt og meldt fra om til folkeregisteret.

Eneeie og sameie.

Eneeie:

- Eneeie vil si at man eier noe alene.
- Det man har med seg inn i et samboerskap og det man selv erverver under et samboerskap blir ens eneeie.

Eksempler på dette er:

- Det man sparer av egne midler (bankkonto, aksjefond el.)
- Det man mottar som arv eller gave til seg selv.
- Gjenstander som er anskaffet ved at det er tatt opp lån, i slike tilfeller er i utgangspunktet lånetakeren eneeier. Det er det reelle som gjelder.

Sameie:

Man kan også eie noe sammen i et sameie. Ved et sameie eier man enten 50/50 eller med annen andel.

Sameie kan oppstå på forskjellige måter:

- Samboerne avtaler at noe de erverver skal være deres i et sameie.
- Man oppnår sameie ved et "sammenblandingssameie". Dette oppstår enten ved at økonomien er så sammenfiltrert at det er umulig å skille ut hvilken samboer som har bidratt med hva, eller ved at anskaffelsene er skjedd ved et bevisst økonomisk fellesskap hvor begge er med på å bidra. Dette gjelder for eksempel i de tilfeller hvor den ene har dekt de daglige løpende utgifter mens den andre har betalt på boliglån eller lignende.
- Det kan også oppnås sameie ved et "husmorsameie". Stammer fra husmordommen fra 1975. Et slikt sameie oppstår ved at den ene av samboerne ikke bidrar med penger til anskaffelsen, men gjør anskaffelsen mulig ved å bidra med for eksempel barnepass eller stell av hus og hjem.

Samboeravtale.

Som samboere bør man ha en samboeravtale dersom man erverver ting av større verdier under samboerskapet.

Dersom man lager en slik avtale mens forholdet er godt og man enda er enige, kan man forhindre et komplisert oppgjør dersom samlivet skulle bli brutt.

En slik avtale er viktig for samboere fordi det ikke er noen spesiell lovgivning som regulerer et oppgjør/skifte mellom dem.

En avtale stadfester også hvem som har den faktiske og juridiske råderetten over tingene under samboerskapet.

En samboeravtale bør inneholde:

- Begge partenes navn og andre personalia som personnummer og adresse.
- Eierforhold til bolig
- Eierforhold til motorkjøretøyer
- Eierforhold til andre formuesgoder av større verdi.
- Eierforhold til arv og større gaver.
- Intern fordeling av gjeldsansvar vedrørende bolig.
- Intern fordeling av annet gjeldsansvar.
- Avtalen bør dateres og signeres av begge parter. Det kan også være en fordel å ha med vitner som også signerer. Det er ingen formkrav til samboeravtaler, men dersom man ønsker å være på den sikre siden, kan det være hensiktsmessig å følge formkravene til opprettelse av testament.
- Det er hensiktsmessig å oppdatere avtalene etter hvert som man anskaffer seg formuesgoder av større verdi.

Arv.

Som samboere har man etter loven ingen arverett ovenfor hverandre. Man har heller ingen rett til å sitte i uskifte slik man har som gjenlevende ektefelle. Dette gjelder uansett hvor lenge man har levd sammen, og uansett om man har barn sammen. Ønsker du at din samboer skal arve deg må du i så fall tilgodese ham eller henne i et testamente.

Dersom man ikke har noen livsarvinger har man mulighet til å testamentere bort alt man eier til sin samboer.

Dersom dette ikke blir gjort er det den avdødes foreldre som arver med mindre man har tilgodesett andre gjennom et testamente.

Dersom man har livsarvinger kan man testamentere bort 1/3 av sin formue. Dersom man ønsker at sin samboer skal få så mye som mulig kan man i testamente skrive: "min samboer Kari Normann skal arve det loven til enhver tid tillater". Slik sikrer man seg i tilfelle loven skulle endre seg eller dersom man under samboerskapet skulle få livsarvinger og man slipper dermed å gjøre om på testamentet.

For at et testamente skal være gyldig må det oppfylle visse formkrav:

- Det må være skriftlig
- Datert
- Underskrevet
- To vitner til stede som testator har godkjent og som vet at det er et testamente som skrives. Vitnene må også underskrive testamentet og være ved sine "fulle fem".

Utgitt av:

Jushjelpe i Midt-Norge

Gratis juridisk rådgivning drevet av jusstudenter.

Besøksadresse: Sverresgate 12
7012 Trondheim

Postadresse: C/O HIST Avd.teknologi
7004 Trondheim

Telefon: 73 51 52 50

E-post: jushjelpe@jushjelpe.no

www.jushjelpe.no